

roditi da podupre borbu rječkih Hrvata osobito provodanjem gesla „Svoj k svomu“.

Dr. Pošćić je na koncu vatrenim riječima zabvalio narodu na strpljivom slušanju govornika obodrio je prisutne na ustrajnost i slogu i pozvao ga da složno glasuje 13. junija za predložene kandidate za careveće.

Svi su ovi govori trajali skoro 3 sata. Mnogo je naroda slušalo, čulo i razumjelo govornike, ali sigurno nije preko polovica prisutnih ni čula ni slušala govornike nego se je zabavljala gostenjem i kupovanjem raznih igračaka kao na sajmu. Smetalo je i ono podvikivanje i pozivanje raznih prodavača i birtaša za vreme govora. Eto toga nije smjelo biti, a zato se je moralo sve te birtaše i prodavače smjestiti dolje negdje na cesti, odaljeno od skupštine.

No što nije sada bilo nadajmo se, da će biti prigodom proslave 50 godišnjice!

Izborna gibanja u srednjoj Istri.

Nacduševljenje, kojim naš narod sudjeluje kod izborne borbe je veće, nego se je početka očekivalo, što se kaže osobito u tome, da on nije više pasivan, kao je bio 1907. godine, nego da sam u toj borbi sudjeluje, da radi i pohađa izborne sastanke ne možda iz tradicije, nego iz uvjerenja, da će kod tih izbornih sastanaka svašta čuti i naučiti, što mu prije nije bilo poznato.

Ona ozbiljna, trijezna i pažljiva lica na sastancima djeluju jakom silom na govornike, videći pred sobom na stotine i stotine naroda, koji neće lijepih fraza, nego traži od njega jezgrovitog, poučenog tumačenja onih pitanja, koja su njemu još nepoznata, a za život korisna, nužna.

U nedjelju bili su sastanci na više mjesta u Pazinskom i porečkom izbornom kotaru. Na sve sastanke došao je narod u velikom broju, osobito se za izbore zanima pučanstvo na Poreštini.

Na sastanku u Sv. Lovreću pazenatičkom, koji se je održavao pred slikovitim starodrevnim selom, sakupio se je u 9 $\frac{1}{2}$ sati naš narod iz okolice i iz sela samoga. Mlado i staro sljedilo je mirno i pažljivo izvadjanjima govornika iz Pazina, koji su potanko rastumačili narodu pomen izbora, pomen konstitucionalizma, i sudjelovanje izbornika samih kod zakonodaje putem svojih zastupnika. Našega seljaka zastupati mora jedino onaj, koji pozna njegove neprilike, njegov život, njegove skrbi, bijedu i muke. Zastupnik njegov zauzimati se mora za onu carinsku politiku, koja prama našim prilikam koristim našeg naroda — koristi: biti mora za visoku carinu na uvoz tuđjega vina, s druge strane zauzimati se mora za odstranjenje carine na uvoz raznovrsnog žita, osobito kukuruza, jer obzirom na taj proizvod je on konsument, ali ne producent.

Dužnost naših zastupnika je i oni će na to raditi, da se na koji god način spasi naloga seljaka iz krize, u kojoj se seljački talis nalazi. Razgovijetno protumačilo se u pučanstvu korist, koju bi ovo imalo, ako bi se ustanovilo, da se seljačko jima — ne smije dijeliti pod eksistenčni minimum; protumačilo se je nadalje zahtjev za neplienjivom domu, čega realizacija bi tek izjednačila onu razliku, koja dandanas u našoj državi postoji medju pojedinim stanovnicima. Upozorilo se je narod na važnost školstva u obće, osobito na važnost poljodjelskih škola, kojih nam Talijani i vlada ne dadu. — Sve to su preduvjeti našega seljaka i našega naroda u Istri u obće, jer Istra se može gospodarski razviti i udovoljiti eksistenčnim i kulturnim potrebama svoga naroda jedino poljodjelstvom i zivinogojstvom; druge pokrajine mogu laglje te grane narodnog gospodarstva zanemariti, jer imaju drugih izvora za dobavu potrebitih dobara. I dužnost na-

ših zastupnika biti će, da oni na tome rade, raditi ali mogu u tom smislu, ako čute s narodom, i ga poznaju; tosu svojstva kojih Talijani nemaju i zato nijedan naš seljak niti talijanski seljak ne, nesmije glasovati za talijanskog kandidata, koji će zastupati isključivo koristi talijanske gospode.

Protumačilo se je narodu u temeljitom govoru pomen istarskih tabora te razvoj našega naroda tekom 40 godina. Predočilo mu se je narodni boj sa talijanima, koji boj nije bio samo narodni, nego i socijalni i kulturni. Oni nam nisu htjeli uzeti samo narodnosti naše, nego gaziti su nas htjeli, isisavati i držati još dandanas za svoje robove. Napredak naš na narodnom i gospodarskom polju u 40 godina suditi može samo onaj, koji je naše prilike prije 40 godina dobro poznao. Mi toga suditi ne možemo, tako, kako bi sudili naši prije 40 godina umrli roditelji, ako bi se danas vratili na taj svijet. Nepobitna je istina, da mi usprkos tlačenja sa strane talijana napredujemo na svim poljima.

Izvadjanja je narod mirno i sa velikim zanimanjem saslušao. Primile su se resolucije, koje su bile predložene po odбору II. Kastavskog tabora velikim oduševljenjem. Istog dana držali su se još sastanci u Baderni, u Sv. Ivanu od Šterne i Montrijlu. U narodnom pogledu je narod na poreštini više svijestan nego gdje drugdje.

U pazinskom kotaru bili su sastanci u Novacima kod Pazina, u Cepiću i u Vozičima.

Izborni sastanci.

Profesor Spinčić na otocima.

Javljam tamošnjem narodu, da će zastupnik g. Vjekoslav Spinčić držati dne 3. junija (u subotu) izborni sastanak u Cresu; dne 4. junija (na Duhove) u Štivanu (na otoku Cresu), a dne 5. junija u Malom Lošinju prije podne a u Velom Lošinju u 5 u. po podno istog dana.

U nedjelju dne 4. junija tekuće godine Sv. Lucija kod Oprtja u 12 sati iza mise; Zrenj kod Oprtja u 3 $\frac{1}{2}$ sati poslije podne: Šterna (obćina Grožnjan); Martinčić kod Grožnjana poslije podne u 3 sata.

Dne 5. VI. Gradina (obćina Oprtalj); Topolovac (obćina Oprtalj). Kako čujemo bit će uz to istog dana veliki sastanak u Livačama kod Sv. Stjepana i u Materadi kod Buja.

Dne 11. VI. Kanfanar; Sv. Vinčenat; Kringa prije podne, Tinjan poslije podne.

Točni sat početka raznih sastanaka javit ćemo u novinama na vrijeme.

Is Poreštine nam javljaju, da je izborni kotarski odbor u svojoj sjednici od 18 t. mj. zaključio držati sljedeće sastanke:

Dne 4. junija: U Zbandaju na 11 sati u jutro; u Novoivasi na 9 sati u jutro; u Frati na dva sata popodne.

Dne 5. junija: U Bačvama na 11 sati u jutro; u Dračevcu na 3 sata popodne, a u Monsališu na 5 $\frac{1}{2}$ sati popodne.

Dne 11. junija: U Gradini na 10 sati u jutro; u Funtanama na 5 sati popodne.

Na Duhove, dne 4. tek. mj. urečen je izborni sastanak kod Sv. Marije na Krasu — obćina Piran i to u 9 sati u jutro pred crkvom.

Istoga dana poslije podne oko 2 sata biti će sastanak u Zambrotiju, obćina Umag.

Istoga dana vršiti će se sastanak u Novoj Vasi, obćina Piran i to na 6 sati popodne u dvorištu Ivana Pucera.

Na tim sastancima govoriti će narodni kandidat za onaj izborni kotar g. prof. M. Mandić.

Na Duhovski ponedjeljak t. j. na 6. o. mj. vršiti će se izborni sastanak oko podne pred crkvom u Kaštelu — obćina Piran.

I. toga dana u 4 sata po podne vršiti će se izborni sastanak u Materadi — obćina Umag.

I na tim sastancima predstaviti će se zastupnik Mandić kao kandidat za taj kotar.

U nedjelju, dne 11. junija vršiti će se javni sastanak u 11 sati pred crkvom u Krasici — obćina Buje. Na sastanku predstaviti će se kandidat M. Mandić.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Velika izborna skupština. U subotu, 3. o. mj. u 8 sati na večer, biti će u dvorani Narodnog Doma velika izborna skupština.

Pošto nas do dana izbora dieli još samo 10 dana, pozivljemo naše izbornike, da dodju u što većem broju na tu skupštinu, da čuju pouku, kako će se ravnati pri skorim izborima, kao što i naputke glede izbornih legitimacija, a ujedno će se rastumačiti i prikazati narodu, što radimo mi a što i kako rade naši protivnici.

Izlet u Pomer. U nedjelju 4. o. mj. na Duhove, priredjuje I. istarski Sokol u Puli izlet u nedaleki Pomer, gdje će prirediti sokolsku vježbu. Tomu izletu prisustvovati će sokolska glazba iz Buzeta.

Odlazak iz Pule u 2 sata poslie podne ispred „Narodnog Doma“, odakle ćemo se pjesice uz zvukove narodne glazbe odputiti u povorci put Pomera.

Do Pomera imade nešto preko 1 sat hoda, uz to liepa i ravna cesta. U Pomeru bit će priskrbjeno dovoljno za okriepu gostova.

Pozivljemo naše u Puli, da se mnogobrojni pridružimo tom izletu, da i tim izletom manifestiramo naš narodni osjećaj i budnu svijest, kao što smo to pokazali god. 1907. prigodom narodne skupštine u nedalekim Banjolam.

U Pomeru naći će se u nedjelju na okupu i naša braća iz bližnjih sela, te moramo nastojati da i mi iz grada Pule u velikom broju skupa s tom braćom pokažemo našim protivnicima, da budno živi i sve više se širi u gradu Puli i na puljštini narodna svijest na čast i slavu našeg hrvatskog roda.

Izazov političke oblasti. Doznajemo iz pouzdanog izvora, da će politička oblast u izborne komisije za grad Pulu i okolicu imenovati za komisare po jednog od hrvatske i socijalistične stranke i jednog pripadnika ratne mornarice. Zar nije dosta da su tri kamorraša, koje bira obćina, nego se hoće političkoj oblasti još jednoga, da jače podupre kamorru time te bude i sedmi izabran kamorraš, tako te će biti u svakoj izbornoj komisiji pet kamorraša (jer i član mornarice je za nas kamorraš dok pomaže kamorru) a po jedan Hrvat i socijalist. Taj skandalni postupak političke oblasti jest po sve nas očita provokacija i skrajna nepristranost. Što ulazi tu mornarica? Zar ima vlastitog kandidata i stranku? Zar radi polizanog g. Lovisonia, koji je za nas isto takav Talijan kao i Rizzi? Ato mu se je prohtjelo imati svojih komesara, zašto nije istupio kao kandidat. Dok radi za Rizzi-a, onda mislimo da su im dosta 3 komisara kamorraša. Nego mornarica i vlada hoće da Rizzi ide u Beč, zato treba da bude u komisiji jedan član mornarice, koji će zdužno po zapoviedi vratiti službu i pomagati kamorru. Po ovom sudeć, dočekat ćemo još i to, da će austrijska c. i k. ratna mornarica vremenom staviti na raspolaganje svoju flotu istarskim Talijanima, da se malko provezu do obala matere zemlje.

Pitamo pak zapovjedništvo ratne luke u Puli, dali je ono dalo nalog političkoj oblasti te budu i njezini pripadnici zastupani u izbornim komisijama, ili je to našlo g. Lovisoni. Doista smo znatiželjni!

Sada nsmo ovako, a kad dodje Austrija do gusta, onda je puna slatkih rieči: „Premili, vjerni, hrabri moji Hrvati!“

Poručujemo pak vladi i mornarici, i im šapćemo za danas samo na jedno uho, da bi se krotki i „glupi“ Hrvati mogli i jedanput opametiti i prouzročiti, da jedina austrijsku ratnu luku zastupa u carevinskom vijeću socijalist. Caveant consules!

Novo upravno vijeće u Medulinu.

Prošlu nedjelju, 28. t. mj. obavili su se Medulinu izbori za upravno vijeće. Izbor je prošao mirno bez protustranke, te je jednoglasno izabrano svih 12 narodnih predložnika i 6 zamjenika, koji su svi na čestiti i narodni ljudi, te će u gospodarstvom i narodnom pogledu znati upravljati Medulinom na korist i napredak svojih suobćinara bez svake natruhe tuđjinske uvlačenja u ovoj rodoljubnoj obćini.

Pazite na izborne legitimacije. Ovi dana počet će kapitanat razasiļja po pošti izborne legitimacije na svone, koji su upisani u izbornoj listini i to na dom. Zato upozorujemo svnaše, a svaki naš da o tome uputi prijatelja i znanca, da svaki pazi da dobije legitimaciju i oni koji su promienili prvašnje stanovanje, da se pobrinu te im legitimacija bude uručena. Svi oni pako koji ne budu dobili legitimacije, recimo najkasnije do 8. junija ili pet dana prije Antonje, znaju da su u listini ili bi morali biti usljed reklamacije, da svi ti dodju na vrijeme to javiti u Narodnom Domu, pak će im se legitimacija reklamirati na kapitanatu. U Narodnom Domu za sve stvari od izbora stoje naši ljudi u službi od 9 uri dnevno od 12 i od 3 ure po podne dalje.

Voloski kotar:

Iz Mošćeničke Drage.

Gradnja nove škol. zgrade. Imade već godina dana, da se govori te će se u Drage podići nova škol. zgrada. Obćina je doista već nabavila u tu svrhu zemljište, a pred skoro 8 mjeseci dala učiniti nacrt i troškovnik i to od kotar. inženira g. Buić. Pa što mislite što se je dogodilo. Eto šta šajle, mudrosti naših oblasti. — Najprije su iz Trsta vratih nacrt, da se posve promijeni, tobože neodgovara zemljištu i je su troškovi veliki, a kad im se odgovorilo da je obćina spremna potrošiti i veći svotu, a dokazalo im se, da nacrt posve odgovara zemljištu i mjesnim prilikama ovih dana opet vratih nacrt crtajući namjenu kojesta, jer da je preširoko, previše soko, previše debelo i suvišno.

Traže da se učini opet novi nacrt i novi troškovnik, i tako će se samo pitanje zavučti i čekati na rješjenje valjda opet 8 mjeseci. A zašto sve to? Da se udovolji kaprici kojeg činovnika na građevnom odjelu kod Namjestništva, koji niti poznaje naše prilike, niti zemljište, niti naše potrebe. Drugina se obćinama pravi neprilike, ako neće da grade škol sobe i stajnove dosta velike, a nama se čini neprilike zato, što se hoće da gradi sve prostrano i po modernim zahtjevima. I time, kako rekoh, ne samo da se stvar zateče, nego se narod ozlovoljuje, sije se nepovjerenje prema oblastima i sumnjičenje i bacanje krivnje na one, koji nisu ni krivi ni dužni.

Iz Veprinca. Muska podružnica sv. Cyrila i Metoda obdrtavati će glavnu godišnju skupštinu dne 5. junija t. g. na 10 sata i po poslije podne u kući g. Ivana Blagara na Veprincu sa običajnim dnevnim redom.

Sokolska župa Vitezki priredjuje dne 9. junija o. g. javnu vježbu u Opatiji sa slovakim programom. Radi uspjeha te vježbe, osobito radi toga, što je ista jedna vrst pripreme za ovogodnji svezokolski slet u Zagrebu, umoljava se sve susjedne sokolske župe i pojedina sokolska društva,

